

20150882774

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БИБЛИОТЕКИТЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за библиотеките, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 мај 2015 година.

Бр. 08-2287/1
26 мај 2015 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БИБЛИОТЕКИТЕ

Член 1

Во Законот за библиотеките („Службен весник на Република Македонија” број 66/2004, 89/2008, 116/10 и 51/11), во членот 2 ставот (1) се менува и гласи:

„(1) Библиотечен материјал се текстуални, графички, сликовни, звучни, електронски или друг вид на публикации наменети за јавноста, кои библиотеката ги собира, обработува, чува, дава на користење или обезбедува пристап за корисниците до нив.”

Ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Библиотечниот материјал што е утврден како библиотечно добро согласно Законот за заштита на културното наследство и реткиот библиотечен материјал кој согласно акт за заштита е прогласен за културно наследство, е под посебен правен режим на заштита како културно наследство согласно Законот за заштита на културното наследство.”

Член 2

Во членот 6 ставот (1) по зборот „приватни“ се додава зборот „установи“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Библиотека како национална установа основа Владата на Република Македонија, а библиотека како локална установа може да основаат општините, Градот Скопје и општините во Градот Скопје.”

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Општините обезбедуваат библиотечни услуги за своите жители:

- преку основање локална библиотека, самостојно или во меѓуопштинска соработка со друга општина или
- преку вршење библиотечни услуги од страна на друга јавна библиотека во согласност со нејзиниот основач.“.

Ставот (4) станува став (5).

Член 3

Насловот пред членот 7 и членот 7 се менуваат и гласат:

„Видови библиотеки според намена

Член 7

(1) Библиотеките според намената се делат на:

- национална библиотека;
- јавни библиотеки;
- училишни библиотеки;
- високошколски и универзитетски библиотеки и
- специјализирани библиотеки

(2) Заради развој на библиотечната дејност, културата, науката и образованието, како и за задоволување на информациските потреби на библиотечната дејност Република Македонија, државата основа национална библиотека на Република Македонија.

(3) Јавни библиотеки се библиотеки чија дејност е наменета за задоволување на општообразовните, културните и другите потреби на граѓаните на подрачјето за кое се основани.

(4) Училишни библиотеки се библиотеки чија дејност е наменета за унапредување на образовно-воспитниот процес во училиштата и задоволување на образовните потреби на учениците и наставниот кадар.

(5) Високошколски и универзитетски библиотеки се библиотеки чија дејност е наменета за поддршка и унапредување на образовната, истражувачката и научната работа на студентите, наставниците, професорите и истражувачите во високообразовните установи.

(6) Специјализирани библиотеки се библиотеки чија дејност е наменета за задоволување на потребите за стручна и научно-истражувачка работа во одделни научни или стручни подрачја и е ограничена за одредена корисничка група, зависно од целната група корисници.

(7) Видот на библиотеката, во зависност од намената се утврдува со актот за нејзино основање.”

Член 4

Во членот 16 став (1) точката 6 се менува и гласи:

„одржуваат библиотечни картотеки, каталози и бази на податоци;

Точката 10. се менува и гласи:

„учествуваат во библиотечно-информацискиот систем и одржувањето на библиографската база на податоци;”.

По точката 10. се додава нова точка 11., која гласи:

„11. вршат дигитализација на библиотечниот материјал;”.

Точките 11. и 12. стануваат точки 12. и 13..

Ставот (2) се менува и гласи:

„Библиотеките можат да вршат продажба на библиотечен материјал-публикации, кои со одлука на Владата на Република Македонија им се дадени на користење. Одлука за продажба донесува управниот одбор на библиотеката по претходна согласност на Владата на Република Македонија.“.

По ставот (2) се додаваат два нови ставови (3) и (4) кои гласат:

„(3) Во одлуката за продажба од став (2) на овој член, се содржани публикациите кои се предмет на продажба, цената по која ќе се врши нивната продажба и бројот на примероци за продажба.

(4) Библиотечен материјал-публикацииите од став (2) на овој член не може да се продава по цена пониска од цената по која бил набавен согласно актот за набавка во соодветната постапка.“.

Ставот (3) станува став (5).

Член 5

Насловот на членот 17 и членот 17 се менуваат и гласат:

„Национална библиотека

Член 17

(1) Заради развој на библиотечната дејност, културата, науката и образованието, како и за задоволување на информациските потреби во Република Македонија, „Националната установа “Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”-Скопје” се определува како национална библиотека на Република Македонија (во натамошниот текст: Националната библиотека).

(2) Заради унапредување и координација на работата на библиотеките на територијата на Република Македонија со овој и со Законот за заштита на културното наследство Националната библиотека се определува како матична библиотека.“

Член 6

Во членот 18 во ставот (1) зборот „Матичната“ се заменува со зборовите: „Националната библиотека како матична“.

Во точката 3. по зборот „Македонија” се додаваат зборовите „напишан на македонски јазик или е од автори од Република Македонија,”.

Во точката 5. зборовите: „библиотечните кадри“ се заменуваат со зборовите: „библиотечен кадар и донесува акти од своја надлежност“.

Точката 6. се менува и гласи:

„изработува и објавува тековна библиографија на Република Македонија, библиографија „Македоника“, како и разни видови ретроспективни и специјални библиографии“.

Во точката 8. зборовите: „обука и едуцирање на библиотечен кадар“ се заменуваат со зборовите: „континуирано образование на библиотекарите“, запирката по зборот „Македонија“ и зборовите „преку едукативен центар“ се бришат.

Точката 13. се менува и гласи:

„изработува и издава CIP-запис, издава меѓународни стандардни броеви за публикации ISBN, ISSN и ISMN, а за издавање на меѓународните стандардни броеви ISRC, ISAN, ISWC, DOI, HANDLE.NET, ги упатува издавачите до меѓународните центри кои се надлежни за нивното издавање ;”.

Точката 14. се менува и гласи:

„врши функција на Центар на библиотечно-информацискиот систем во Република Македонија, го организира и координира поврзувањето и работењето на библиотеките во библиотечно-информацискиот систем и активностите во системот на заемна каталогизација;”.

По точката 20 сврзникот „и” се брише и се додаваат пет нови точки 21., 22., 23., 24. и 25., кои гласат:

„21. врши стручна и научно-истражувачка работа од областа на библиотекарството и информациските науки, заштитата и други сродни науки;

22. води информациски систем на научно-истражувачката дејност во Република Македонија;

23. вклучува списанија од Република Македонија во странски информациски сервис и индексатори на списанија со слободен пристап;

24. ја претставува Република Македонија во меѓународните библиотечни асоцијации на национални библиотеки и воспоставува соработка со нив;

25. организира, координира и врши дигитализација на библиотечни материјали и библиотечни добра според меѓународни и национални стандарди, критериуми и технологија и”.

Точката 21. станува точка 26.

Член 7

Членот 24 се менува и гласи:

„Доставувањето, заштитата, чувањето и користењето на задолжителниот примерок на публикациите се врши во постапка утврдена со закон“.

Член 8

Во членот 25 во ставот (3) на крајот на реченицата се става запирка и се додаваат зборовите: „како и лицата со посебни потреби и старите лица”.

Член 9

Во членот 38 ставот (1) се менува и гласи:

„Библиотеките во Република Македонија се поврзуваат во единствен национален библиотечно-информациски систем на заемна каталогизација (во натамошниот текст: библиотечно-информациски систем), кој се поврзува и соработува со други библиотечно-информациски системи во странство “.

Ставот (3) се менува и гласи:

„Библиотечно-информацискиот систем го сочинуваат Центарот на библиотечно-информацискиот систем на Националната библиотека и сите библиотеки во Република Македонија.”

Член 10

Во насловот на членот 40 зборот „Единственост” се заменува со зборовите: „Услови за функционирање”.

Член 11

Во членот 40 во воведната реченица зборот „Единственост“ се заменува со зборот „Функционирањето“, а зборот „особено“ се брише.

Во точката 1. зборот „единствена“ се заменува со зборот „стандардизирана“ и по зборот „материјал“ се додаваат зборовите: „и воедначено водење на каталозите“.

Точките 2. и 3. се менуваат и гласат:

„2. соодветна стручна оспособеност за работење во библиотечно-информацискиот систем и;

3. соодветна телекомуникациска и компјутерска опрема потребна за поврзување на библиотеките”.

Точката 4. се брише.

Член 12

По членот 40 се додава нов наслов и нов член 40-а, кои гласат:

„Центар на библиотечно-информацискиот систем

Член 40-а

Центарот на библиотечно-информацискиот систем, кој е организациска единица на Националната библиотека ги врши следните работи:

1. го координира работењето и развојот на библиотечно-информацискиот систем и неговите сервиси;

2. ја планира, инсталира и одржува компјутерската, комуникациската и програмската опрема за работење на библиотечно-информацискиот систем;

3. организира и континуирано врши стручно усовршување на библиотекарите за работење во библиотечно-информацискиот систем,

4. врши проверка на оспособеноста на библиотекарите за работење во системот на заемна каталогизација;

5. врши контрола на квалитетот и редакција на библиографските записи во заемната библиографска база на податоци;

6. дава стручна помош на библиотеките во тековната работа и

7. врши работи од областа на истражувањето и развојот.”.

Член 13

Главата IX „Национален совет за библиотекарство“, насловите на членовите 42, 43 и 44 и членовите 42, 43 и 44 се бришат.

Член 14

Насловите на членовите 47 и 48 и членовите 47 и 48 се менуваат и гласат:

„Посебни услови за избор и реизбор во изборни стручни звања

Член 47

(1) Во изборното стручно звање виш библиотекар може да биде избрано лице кое има:

- најмалку пет години работно искуство како библиотекар или најмалку три години работно искуство како библиотекар и завршено магистерски, односно докторски студии од соодветната област и

- положено стручен испит за виш библиотекар.

(2) Во изборното стручно звање библиотекар-советник може да биде избрано лице кое има:

- пет години работно искуство како виш библиотекар и

- стручен придонес во библиотечната дејност кои може да се изрази со најмалку 250 бодови во согласност со актот од член 49-а од овој закон.

(3) Лицата од ставовите (1) и (2) на овој член се реизбираат на секои пет години.

(4) Во стручното звање виш библиотекар може да се реизбере лице кое дало стручен придонес во библиотечната дејност (учество и реализација на проекти, стручно истражување, објавување на стручни трудови и публикации и учество на стручни собири од областа на библиотечната дејност), кој може да се изрази со најмалку 150 бодови согласно актот од член 49-а од овој закон.

(5) Во стручното звање библиотекар-советник може да се реизбере лице кое дало стручен придонес во библиотечната дејност (учество и реализација на проекти, стручно истражување, објавување на стручни трудови и публикации и учество на стручни собири од областа на библиотечната дејност), кој може да се изрази со најмалку 250 бодови согласно актот од член 49-а од овој закон.

(6) По исклучок од став (3) на овој член, лицата од ставовите (1) и (2) на овој член кои имаат уште десет години до остварување на правото на пензија, не подлежат на реизбор.

(7) Стекнувањето на стручното звање е основ за унапредување на стручниот работник во повисоко работно место.

Постапка за полагање стручен испит и постапка за избор и реизбор во стручни звања

Член 48

(1) Изборот и реизборот во изборните стручни звања од членот 47 од овој закон го врши министерот врз основа на предлог од рецензионата комисија.

(2) Рецензионата комисија е составена од претседател и шест члена кои ги именува министерот со мандат од две години. За претседател и членови на рецензионата комисија може да се именуваат научни работници со звање доктор на науки од областа на библиотекарството или лица со стручно звање библиотекар-советник. При именувањето на претседателот и членовите на рецензионата комисија се води сметка за начелото на соодветната и правична застапеност на припадниците на заедниците во Република Македонија.

(3) Рецензионата комисија:

- утврдува дали лицата ги исполнуваат условите за полагање стручен испит и за избор, односно реизбор во стручно звање утврдени со овој закон и со актот од член 49-а од овој закон;

- го оценува полагањето на стручниот испит од членот 47 став (1) од овој закон;

- го врши бодирањето од членот 47 став (2) алинеја 2 и ставови (4) и (5) од овој закон и

- доставува до министерот предлог за избор/невршење избор, односно реизбор/невршење реизбор во стручно звање.

(4) Рецензионата комисија, предлогот од став (3) алинеја 4 на овој член го доставува до министерот во рок од 30 дена од денот на доставување на барањето за избор, односно за реизбор во стручно звање.

(5) Предлогот од ставот (3) алинеја 4 на овој член содржи: биографски податоци за кандидатот, оценка за исполнетоста на условите за избор, односно реизбор во стручно звање, оценка за избор во стручно звање според резултатите од стручниот испит и оценка за избор, односно реизбор во стручно звање согласно со добиените бодови од актот од членот 49-а од овој закон.

(6) Постапката за избор и реизбор во стручно звање трае најдолго два месеца.

(7) Министерот во рок од 15 дена од денот на доставување на предлогот од рецензионата комисија донесува решение за избор/невршење избор, односно реизбор/невршење реизбор во стручно звање.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен. Жалбата не го одлага извршувањето.

(9) Административно-техничките работи за рецензионата комисија ги врши Министерството.”

Член 15

По членот 48 се додава нов наслов и нов член 48-а, кои гласат:

„Поведување постапка за избор и реизбор во стручно звање

Член 48-а

(1) Постапка за избор во стручно звање се поведува по барање на заинтересираниот стручен работник.

(2) Доколку стручниот работник не се избере во стручното звање поради неисполнување на условите за избор во стручното звање, има право во рок од шест месеци од денот на донесување на решението за не вршење избор во стручно звање, да достави ново барање за избор во стручно звање.

(3) Постапката за реизбор во стручно звање ја поведува директорот на јавната библиотека, најдоцна во рок од три месеци пред истекот на рокот за реизбор.

(4) Доколку стручниот работник не се реизбере во стручното звање поради неисполнување на условите за реизбор во стручното звање утврдени со овој закон, има право во рок од шест месеци на повторен реизбор, а продолжува со работа на истото работно место со истото стручно звање.

(5) Доколку и по вторпат не биде реизбран, стручниот работник го губи претходно стекнатото стручно звање и во рок од 30 дена со решение на директорот се распоредува на друго работно место во пониско стручно звање од претходно стекнатото стручно звање. Стручниот работник, во рок од шест месеци од денот на распоредувањето на друго работно место во пониско стручно звање, има право да поднесе ново барање за избор во повисоко стручно звање од постојното, во постапка согласно со овој закон.

(6) Против решението од ставовите (4) и (5) на овој член, стручниот работник во рок од 15 дена од денот на прием на решението има право на приговор до управниот одбор на јавната библиотека. Управниот одбор одлучува по приговорот во рок од осум дена од денот на приемот на приговорот.

(7) Против одлуката на управниот одбор може да се изјави тужба во рок од 30 дена од денот на донесување на одлуката на управниот одбор, до надлежен суд. Тужбата не го одлага извршувањето.

Член 16

Членот 49 се менува и гласи:

„(1) Стручните работи во библиотеката ги вршат работници со неизборни стручни звања и тоа:

- библиотекарски помошник, со соодветно средно образование;
- самостоен библиотекарски помошник со соодветно више образование или стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС и
- библиотекар со соодветно високо образование или стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС. “

Член 17

По членот 49 се додава нов член 49-а, кој гласи:

„Член 49-а

Министерот ги пропишува соодветноста на видот на образованието и описот на стручните звања во областа на библиотечната дејност, програмата за полагање на стручниот испит и начинот на утврдување на бодовите за избор, односно реизбор во стручните звања.”

Член 18

Во членот 52 –а став (1) по точката 1. се додава нова точка 2. која гласи:

„2. врши продажба на библиотечен материјал без претходно донесена одлука на Владата на Република Македонија или по различна цена од цената утврдена во одлуката на Владата на Република Македонија (член 16 став (2)).”

Точката 2. станува точка 3.

По точката 3. која станува точка 4 се додава нова точка 5., која гласи:

„5. не поведе постапка за реизбор во стручно звање во рокот утврден со овој закон (член 48-а став (3)).“

Член 19

Подзаконскиот акт предвиден со овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 20

(1) На лицата кои до денот на отпочнувањето на примената на одредбите од членовите од 14 до 17 од овој закон, се здобиле со стручно звање согласно Законот за библиотеките („Службен весник на Република Македонија” број 66/2004; 89/2008; 116/10 и 51/11), здобиеното звање им се признава согласно овој закон.”

(2) Постапките за здобивање на стручните звања започнати според прописите што важеле пред отпочнувањето на примената на одредбите од членовите од 14, 15, 16 и 17 од овој закон, ќе се завршат според Законот за библиотеките („Службен весник на Република Македонија” број 66/2004; 89/2008; 116/10 и 51/11).

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а одредбите од членовите 14, 15, 16 и 17 од овој закон ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2016 година.